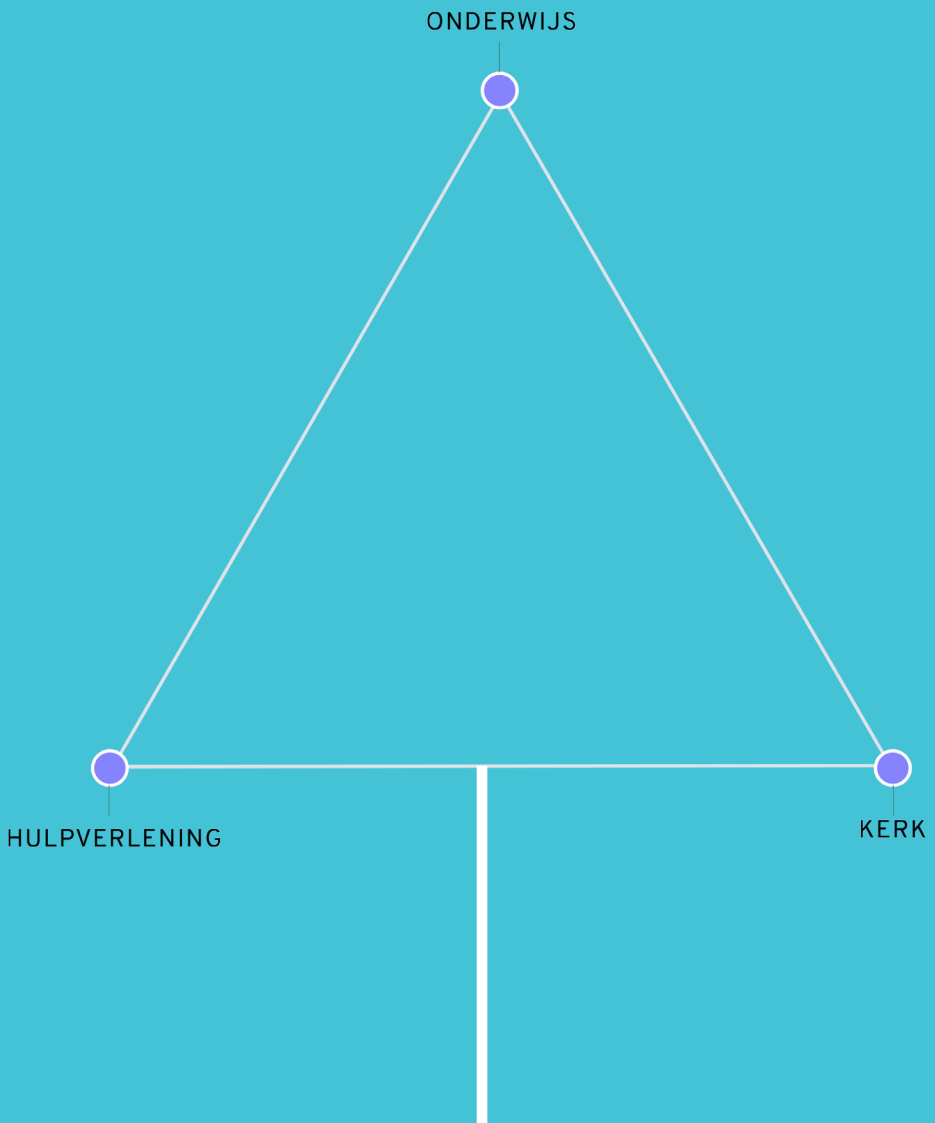

7 tips voor en door Professionals

1. Luisteren en erkenning: een scheiding is voor kinderen heel pijnlijk en verdrietig. Laat het kind zijn gevoelens verwoorden en geef hem of haar erkenning.
2. Loyaliteit: Een kind (jong of oud) is en blijft loyaal aan beide ouders! Het kind mag van allebei zijn ouders houden en moet nooit het gevoel krijgen dat het moet kiezen tussen zijn ouders.
3. Keuzes: Laat een kind niet te jong zelf keuzes moeten maken, zoals bijvoorbeeld: 'waar wil je wonen?'
4. Positief: Spreek positief over de andere ouder!
5. Life events: Probeer cruciale momenten, zoals 'verjaardag kind' of 'diploma-uitreiking', samen te vieren.
6. Verantwoordelijkheid: Een kind is nooit verantwoordelijk voor de echtscheiding van ouders. Laat een kind ook geen boodschapper zijn tussen ouders.
7. Duidelijkheid en structuur: Maak de omgangsregeling overzichtelijk voor het kind, zodat het weet wanneer het bij welke ouder is.

Elise de Putter en
Lisanne Marijs,
Maatschappelijk werkster /
cliëntondersteuner
SMWO

1. De kerk moet weten met wie zij contact op kan nemen bij het signaleren van problemen.
2. Een goed overleg tussen kerk en hulpverlening is noodzakelijk, met in acht neming van ieders professie (en het daarbij behorende (ambts)geheim).
3. Het kind is erbij gebaat dat de hulpverlening aansluit bij de geloofsbeleving
4. Het kind met loyaliteitsproblemen en te grote verantwoordelijkheden moet pastoraal bij de hand genomen worden. Tegelijk moet duidelijk Gods gebod voorgehouden worden aan de gemeente: 'Gij zult niet echtbreken', ook met het oog op de kinderen.
5. Er zou meer aandacht moeten komen voor het begeleiden van kinderen wanneer vader en/of moeder een nieuwe relatie krijgen.
6. De kerk plaatst zaken in het licht van de eeuwigheid en hoe God over zaken spreekt in Zijn Woord, de Bijbel. Zaken ook vanuit dit perspectief bekijken, tilt ons uit boven een horizontale en vaak ik-gerichte benadering van verschillende partners.
7. Wanneer de school, de hulpverlening of de kerk gehouden wordt voor oplossingen te zorgen, zijn zij overvraagd.

Ds. de Wit,
predikant
Gereformeerde Gemeente te Borssele

1. Denk in termen van 'verantwoordelijken' in plaats van in termen van 'schuldige en onschuldige'.
2. Geef prioriteit aan de fysieke en emotionele veiligheid van kinderen.
3. Neem zelf initiatief tot afstemming en samenwerking met betrokkenen uit kerk, onderwijs en zorg.
4. Bedenk wat de impact van kerkelijke maatregelen is voor de betrokken kinderen.
5. Zorg voor een basishouding van meerzijdige partijdigheid in contact met alle betrokkenen.
6. Laat het kind weten geen schuld te hebben aan de echtscheiding.
7. Geef de betrokken kinderen expliciet de vrijheid om van beide ouders te blijven houden.

Maria Vermeulen,
Trainer
Salouz

1. Spreek met beide ouders.
2. Stel ouders en kind samen centraal.
3. Blijf in gesprek met elkaar. (zowel ouders, als professionals en met het kind)
4. Blijf denken in het belang van het kind, maar ga niet voorbij aan de emoties van de ouders. Want anders kan je ook geen stappen zetten.
5. Durf aan het kind vragen te stellen, geen oplossingsgerichte vragen, maar open vragen, laat het kind zich uiten, geef die ruimte.
6. Vragen aan de ouders wie er al hulp biedt en kijken of er samen gekeken kan worden met het netwerk wie hun kan helpen om goed te blijven communiceren en er als ouder te kunnen zijn voor hun kinderen ook tijdens hun scheiding.
7. Geef ouders en het kind het vertrouwen dat er op school en ook binnen de kerk personen zijn met wie je het kan en mag bespreken. Houdt een open gesprek. Hou hierin het respect naar de ouders en het kind. Laat ze in hun keuze en waarde en geef ondersteuning, geen veroordeling.

Aukje van Ruiten,
Jeugdverpleegkundige JGZ
GGD

1. Kinderen ervaren na een scheiding een gebroken loyaliteit; kies als school hierbij geen partij en leg met beide ouders contact (ook schriftelijke correspondentie).
2. Leerlingen kunnen in de klas opmerkingen maken als: 'Ik wil geen slecht cijfer halen, dan belast ik mijn ouders daar óók nog mee.'. Probeer het kind te laten merken dat hij/zij niet verantwoordelijk is voor de zorgen die ouders ervaren na de scheiding.
3. Blijf als docent signaleren: vermoeide indruk, druk gedrag, huiswerk niet op orde? Deel de signalen met anderen, zodat in kaart kan worden gebracht of en welke hulp de leerling nodig heeft.
4. Zorg voor een duidelijk overzicht, qua schoolwerk, voor het kind als het bij beide ouders woont.
5. Zorg ervoor dat het kind een 'neutraal' persoon heeft, waarbij het zijn verhaal kwijt kan.
6. Bied een luisterend oor op het gebied van geloof: de vragen, de twijfels, de boosheid/verdriet richting God dat dit gebeurd is. En ook: het komt voor dat een van de ouders niets meer met het geloof lijkt te doen. Dit is erg verwarrend voor het kind. Luister ook naar deze worsteling en geef erkenning!
7. Zet in de periode na de scheiding van ouders het welbevinden van het kind op nummer één en niet de prestaties op school.

Wilco Klaassen,
Zorgcoördinator
Calvijn College, locatie Appel-
straat

1. Als je met kinderen van gescheiden ouders te maken krijgt, zorg dan dat je de principes van loyaliteit kent.
2. Wees als leerkracht meerzijdig partijdig in omgang met gescheiden ouders.
3. Steun beginnende leerkrachten bij de omgang met gescheiden ouders.
4. Als een leerkracht vertrouwenspersoon van gescheiden ouders en hun kinderen wil zijn, laat hij dan niet tegelijk hun ambtsdrager zijn.
5. Maak in een protocol duidelijk hoe de informatie voorziening naar ouders is geregeld.
6. De school blijft altijd neutraal.
7. Laat mentoren expliciet aandacht hebben voor problematiek van kinderen van gescheiden ouders.

Paul Schipaanboord,
Intern Begeleider
Primair Onderwijs.

Dhr. A. (Alidus)Jansen LO
docent, vertrouwensper-
soon/leerlingbegeleider,
sova/faalangstreductie
trainer.

1. Voorkom geheimen, geef het kind de ruimte om te spreken.
2. Oordeel niet, er zijn geen winnaars bij een scheiding.
3. Het kind heeft geen behoefte aan enkel medelijden, normaliseer de gewone dingen en benoem ook de voordelen.
4. Focus op wat wel werkt.
5. Behandel kinderen niet als minivolwassenen.
6. Breng lotgenoten bij elkaar.
7. Wees alert dat in nieuwe levensfasen de pijn van echtscheiding weer voelbaarder kan worden.

Ruth Wouters,
Psychologe
AZ Jeugdzorg Eleos GOES.

1. Zoek specialistische hulp wanneer er sprake is van een complexe scheiding (Bijv. SCHIP-training bij Agathos)
2. Zorg dat alle betrokkenen uit familie, kerk, vrienden, professionals aan één tafel komen en met elkaar overleggen en afstemmen.
3. Laat kinderen een vertrouwenspersoon kiezen en spreek expliciet af dat deze beschikbaar is voor een gesprekje, overleg of emoties delen.
4. Laat de kerkelijke gemeente de gewonde schapen niet in de steek laten, maar er juist voor hen zijn!
5. Laat de kerkelijke gemeente niet aan 'recherchewerk' doen.
6. Ga na een scheiding vanuit de kerk geen 1-op-1 gesprek aan maar laat een derde bij het gesprek aanwezig zijn.
7. Geef geen ongevraagde tips of adviezen, maar vraag wat iemand nodig heeft

Hannah van Nordennen -
van't Goor,
Gescheiden moeder

1. Ken uw gemeente.
2. Zorg voor een goede zorgstructuur in de kerkelijke gemeente. Schakel daarbij zoveel mogelijk de h ele gemeente in.
3. Faciliteer als kerk preventieve activiteiten op het gebied van huwelijk en opvoeding.
4. Als er zorgen zijn: ga in gesprek.
5. Stimuleer het vragen van hulp.
6. Werk samen met hulpverlening.
7. Focus niet te eenzijdig op de schuldvraag, maar houd oog voor het welzijn van alle betrokkenen.

Erik-Jan Verbruggen,
Regiomanager, psychosociaal hulp-
verlener, mediator De Vluchtheuvel,
kerkelijk ambtsdrager

1. Wees je ervan bewust dat een echtscheiding haaks staat op de overtuiging van een christen en daarom zowel tot een identiteitscrisis als tot een geloofscrisis kan leiden.
2. Wees je ervan bewust dat een echtscheiding in christelijke context eenzaamheid met zich meebrengt en dat die eenzaamheid kan worden versterkt doordat het normatieve kader dat vanuit de kerkleiding wordt geschetst en de gevolgen van de persoon haaks op elkaar staan.
3. Wees je ervan bewust dat kerkleden hun gescheiden broeder of zuster kunnen veroordelen of ontwijken.
4. Wees je ervan bewust dat echtscheiding in christelijke kring tot financiële zorgen kunnen leiden, versterkt door het eenverdienersmodel.
5. Wees je ervan bewust dat scheidende partijen een verschillende geloofsopvoeding kunnen voorstaan.
6. Wees je ervan bewust dat de zorg voor de kinderen nogal eens onevenredig is verdeeld.
7. Wees je ervan bewust dat christelijke stellen een echtscheiding vaker uitstellen, wat ertoe kan leiden dat de verhoudingen ernstig zijn verstoord dan wanneer de scheiding eerder was ingezet.

mr. drs. M.P. (Maria) de Jong-de Kruijf,
advocaat

1. Werk met beide ouders tegelijk.
2. Plaats een foto of ... van het kind op tafel.
3. Informeer ouders over scheiding en effecten.
4. Stel ouders de vraag wat zij dromen wie hun kind is als hij 25 is?
5. Onderscheid feiten en emoties en interpretaties.
6. Hulpverlener = procesbegeleider en helpt ouders kind centraal te blijven zetten, kort en feitelijk te blijven, constructief te zijn.
7. Bespreek in ieder gesprek de eerstvolgende stap - hoe klein ook - die ieder zet.

Anne Baron,
Procesregisseur
CJG Kapelle / Reimerswaal